

عرب مازار، قائم مقام تاسیسات دریایی تاکید کرد؛

گفت و گو از: صمد حسن نیا و محمدحسین سیف الهی مقدم

شرایط سخت تر از مقطع کنونی را پشت سر گذاشته ایم

دانش نفت: قائم مقام تاسیسات دریایی به موضوع قول وزیر نفت برای حل مشکل دریافت وجوه از کارفرما، توان پایین عملیات بانکها برای وجوه صندوق توسعه ملی و ماجرای لوله های گاز ترش پرداخت و گفت: کشور را با نفت ۵۶ دلار هم اداره کردیم. تنها سه هفته از حکم علی اکبر عرب مازار به عنوان قائم مقام شرکت ساخت و تاسیسات دریایی ایران می گذرد، قرار گرفتن یک کارشناس ارشد اقتصادی در مجموعه پیمانکاری وابسته به صنعت نفت موجب شد تا پس از گذشت چند ماه از انجام مصاحبه حضوری با مدیر عامل شرکت تاسیسات دریایی بار دیگر به ساختمان اصلی این شرکت در خیابان اراک رفته و این بار با قائم مقام این شرکت گفت و گو کنیم. عرب مازار که متولد سال ۱۳۳۳ تهران است در سال ۵۶ مدرک کارشناسی خود را از مدرسه عالی بازرگانی تهران اخذ کرده و پس از آن به دانشگاه ایالت میشیگان آمریکا رفته و مدرک کارشناسی ارشد و دکتری خود را در رشته های اقتصاد و علم سیستم های اقتصادی دریافت می کند. از فعالیت های عرب مازار در نظام مقدس جمهوری اسلامی می توان به تدریس در دانشگاه شهید بهشتی، ریاست دانشکده امور اقتصادی، مدیر دفتر روابط دانشگاهی و امور بین المللی دانشگاه شهید بهشتی، مشاور برنامه ریزی معاون اقتصادی وزارت امور اقتصاد و دارائی، عضو کمیسیون شورای اقتصاد، عضو کمیته اجرایی تخصصی ارز و عضو شورای خرید کالاهای اساسی نام برد اما آنچه که موجب می شود عرب مازار به عنوان یک کارشناس ارشد اقتصادی بیشتر مورد شناسایی قرار گیرد ریاست وی از سال ۸۴ تا ۸۸ بر سازمان امور مالیاتی کشور است.

باید توجه کافی به حساسیت کار کرد و از نظر کیفیت لوله قابل قبول گاز ترش دریا را تولید کرد بنابراین نمی توانیم یک شرکت جانبی ایجاد کرده و به عنوان نگهدارنده خطوط لوله زیر آب از آن استفاده کنیم. هم اکنون کار واردات ساده نیست ولی از طرفی نیز زود تمام کردن فازهای پارس جنوبی و تولید کامل از این فازها از اولویت برخوردار است. در زمانی که جنگ بود ما باید می رفتیم کالاهای اساسی را وارد می کردیم در آن زمان تولید کننده داخلی نیز می گفت ما که در حال تولید هستیم شما چرا کالاهای ما را وارد می کنید ما هم با آنها قرارداد می بستیم، اکنون شرایط همانند جنگ است و باید به سرعت کارهای خود را در فازهای پارس جنوبی به اتمام برسانیم زیرا نیازمند به خوراک گاز هستیم. من یک اشاره به حرف اول خودم می کنم که باید بتوانیم این دانش فنی خود را به صنعت گر داخلی انتقال دهیم و این همان ماجرای سماور امیرکبیر است که سفیر روسی یک سماور به آقای امیرکبیر داد که این امر موجب ورود صنعت سماور سازی به ایران شد که امیرکبیر دستور داد تا تولید کننده داخل این سماور را برد و مانند آن را ساخت. باید گفت شرکت تاسیسات دریایی مانع تولید داخل نیست و حتی از آن حمایت می کند اما آیا باید کارها را تعطیل کرد که تولید کننده داخل تولید کند و هر وقت انجام شد کارها را آغاز کنیم برای ما که پیمانکار هستیم اتمام پروژه مهم است. این اقتصادی که حضرت آقا تاکید می کند به عنوان اقتصاد مقاومتی به نظر می رسد که مقداری کند پیگیری می شود در حالی که اقتصاد ایران در طول بعد از انقلاب همیشه شرایط ویژه ای داشته است نظر شما در این باره چیست؟

ما شرایط ویژه زیادی را پشت سر گذاشتیم اما امیدواریم که با فکر و درایت به جلو حرکت کنیم و از این شرایط خاص عبور کنیم. در طول انقلاب شرایط سخت تری نیز پشت سر گذاشته ایم حتی در دوران جنگ که در آن زمان در وزارت اقتصاد بودم در سال ۶۳ اولین باری بود که آمریکا تهدید کرد که خارک را بمباران می کند من به آن منطقه رفتم در آن موقع هیچ تاسیساتی آنجا نبود و مسیر را باید از طریق لاستیک های که جایش مانده بود تشخیص می دادیم و جاده ای وجود نداشت از طرفی در آن سال ها نفت را به قیمت ۵ دلار رساندند و در آن زمان کشور با نفت ۵ دلاری اداره می شد. هم اکنون نیز جنگ اقتصادی است یعنی یک جنگ نرم افزاری؛ در این جنگ دیگر نیازی به لشکرکشی نیست اکنون با این شرایط می خواهند به کشور ضربه بزنند و باید روی این موارد بحث و بررسی دقیقی صورت پذیرد و در مقابل این امواج مقاومت ایجاد کرد و نلرزید.

برای سؤال آخر، هم اکنون از طرف غرب فضا سازی می شود در مورد تحریم های نفتی و تجهیزات آن ولی آن چه که خوشبختانه دیده می شود این است که این تحریم ها کمترین اثر را بر روی نفت و تجهیزات نفتی گذاشته است آیا شما هم همین عقیده را دارید؟

وقتی که تاسیسات دریایی بتواند در این شرایط تحریم پروژه های خود را زود تحویل دهد این نشان دهنده بی تأثیری تحریم است که رسانه می تواند در این زمینه یاری دهنده شرکت های نفتی داخلی باشد. از آن زمان که حتی ما یک ریگ دریایی را از خارج وارد کردیم تا کنون که به این مرحله رسیدیم و می توانیم روی پای خود بایستیم زمان زیادی گذشته است. بنابراین باید به این موارد بیشتر از گذشته توجه کرد آن شرایط تغییر کرده و اکنون ایران یک کشور صنعتی است و این موضوع باید به جهان نشان داده شود به طوری که بدون کمک آمریکا و غرب به همین مرحله رسیدیم و می توانیم روی پای خود بایستیم. منبع: فارس

بانک تنها یک میلیارد دلار حق عاملیت دارد با این شرایط یک میلیارد دلار در این پروژه هایی که داریم به کجا می رسد؟ باید به این نکته دقت کرد که این بانک مشتری دیگری هم دارد بنابراین ما هم اکنون با چند بانک در حال مذاکره هستیم مانند بانک توسعه صادرات، تجارت، ملت، صادرات و سپه که اگر هماهنگی های لازم صورت پذیرد می تواند به نفع بانکها و شرکت باشد.

به نظر می رسد که این فرآیند زمان بر باشد؟ بله همین گونه است مخصوصا با مسائلی که در شبکه بانکی ایجاد شد حساسیت ها چند برابر

مثال همین فازهای پارس جنوبی که در اختیار شرکت تاسیسات دریایی است مثال خوبی است، شما ببینید در گذشته این فازها در اختیار کدام شرکتها بوده است؟ اما هم اکنون از نظر سطح تکنولوژی در بخش های نرم افزاری و سخت افزاری تاسیسات دریایی به عنوان یک شرکت تراز اول در خاورمیانه مطرح است

شد و هم اکنون دست ها بیشتر از گذشته می لرزد و این از تبعات اقدام خلافی است که یک فرد انجام می دهد که باعث می شود دود آن به چشم دیگران هم برود، بنابراین مشکلاتی را برای پروژه های ما ایجاد می کند و ما باید تلاش کنیم تا مشکلات مالی را برطرف کنیم و روند دریافت پول را سرعت بخشیم.

یکی از مباحثی که شما در حین صحبت های خود فرمودید مباحث کاهش قیمت تمام شده کالا است که نمونه بارز آن مباحث مربوط به واردات لوله گاز ترش است به عنوان نمونه اخیرا یک صحبتی با مسئولان شرکت نفت و گاز پارس انجام دادیم که مشخص شد حدود ۲۰۰۰ کیلومتر لوله گاز ترش برای پارس جنوبی نیاز است که از این میزان ۸۰۰ کیلومتر را داخلی سازی و ۱۲۰۰ کیلومتر از طریق واردات تأمین می شود. حال متأسفانه و یا خوشبختانه باید گفت قیمت تمام شده واردات این لوله پایین تر از ساخت داخل است و به نوعی صرفه اقتصادی دارد از طرفی نیز باید گفت ساخت آلیاژ این نوع لوله ها نیز بر اساس آنچه که گفته شده است حدود ۲ تا ۳ سال زمان نیاز دارد بنابراین آیا بهتر نبود این ۲۰۰۰ کیلومتر لوله وارد می شد و کار ساخت فازها به اتمام می رسید و پس از آن به دنبال تولید داخل این لوله ها بودید؟ این صحبت شما کاملا درست است اما ما باید به فکر آینده هم باشیم هم اکنون بخش آر اند دی شرکت تاسیسات دریایی به این مسئله ورود پیدا کرده است. باید گفت: لازم است که به این سمت حرکت کنیم و رتبه خود را در میان کشورهای دیگر افزایش دهیم. به هر حال باید به این سمت حرکت کرد آنچه که مهم است این موضوع است که این آلیاژ باید در صنایع داخلی کشور تولید شود اگر منابع داخلی توان تولید چنین آلیاژی را داشته باشد ما نیز استقبال می کنیم. اما هم اکنون تولیدکنندگان لوله هم به دنبال ساخت این آلیاژ نیستند و تنها لوله تولید می کنند ولی باز همین جا اعلام می کنم همه تولید کنندگانی که می توانند این آلیاژ را تولید کنند حتما این شرکت از آنها استقبال می کند اما

است که تجربه بسیار بالا و دانش فنی بسیار بالایی در این شرکتها ایجاد شده است که این دانش فنی ارزشش بسیار مهم تر از اجرای یک فاز است. ما هم اکنون می توانیم یک فاز را به اتمام رسانیم اما اینکه دانش فنی بعد از اجرا و اتمام به کجا خواهد رفت بسیار مهمتر است. این دانش فنی باید به نوعی بتواند به اصطلاح تبلور پیدا کرده و منسجم و مستند شود و حتی انتقال یابد که هم اکنون در حال سرمایه گذاری در این کارها

هستیم. بنابراین این مسئله مهم است که بدانیم در آینده چه کار می خواهیم بکنیم لازم به توضیح است که تجاری به در کشورهای دیگر نیز وجود دارد از همین نوع است یعنی شرکت های بزرگی که در کارهای اجرایی بسیار موفق بودند بخشی از طراحی های خود در سطح کلان به این امور اختصاص می دهند اما یک نقطه ضعفی که در کشور ما وجود دارد این است که شرکت های پیمانکاری به طور کلی یک نگاه فنی دارند و چشمشان به بازار اقتصاد نیست به عنوان مثال یک شرکت تولید کننده چرا نباید پشتیبانی های لازم را برای تأمین خوراک مورد نیاز خود انجام ندهد اگر کشورهای خارجی موفق شدند و به جایگاه های خوبی در سطح بین الملل رسیدند بخشی از آن باز می گردد به آینده نگری و پیش بینی های به موقع که خلاقیت اقتصادی در این قسمت دارای ضعف هستند. اکنون در ایران این احساس وجود دارد که کالا را تولید کرده و به بازار عرضه می کنیم اما شرایط دنیا دیگر اینگونه نیست و طبیعتا یک شرکتی که این حجم کار را دارد و میلیاردها دلار پروژه در اختیار دارد بخش اقتصادی آن باید فعال باشد به همین دلیل پیش بینی های لازم را شرکت تاسیسات دریایی کرده و آینده نگری خوبی در حال انجام است.

مدتی است که شرکت تاسیسات دریایی در زمینه دریافت وجوه خود از کارفرما در بخش بالادستی صنعت نفت با مشکلاتی مواجه بوده است آیا این مشکلات برطرف شد؟

باید گفت ما به عنوان پیمانکار تمام تلاش خود را می کنیم تا قیمت تمام شده را پایین بیاوریم و از طرفی نیز کارفرما باید ما را تأمین مالی کند تا به موقع فعالیت های خود را انجام دهیم به هر ترتیب تلاش خود را می کنیم و کارها را انجام می دهیم و قرار است شرایط بهتر شود و وزیر محترم نفت هم قول هایی را داده اند که امیدواریم کارها بهتر از آنچه که اکنون هست انجام شود.

یعنی مشکل شما با فلات قاره حل شد؟ مشکل که هیچ وقت حل نمی شود چون اگر حل می شد که نیازی به وجود من در اینجا نبود. البته شرکت فلات قاره هم دارای مشکلاتی است اما نکته ای که وجود دارد این است که پیمانکاران یاد گرفته اند که با مشکلات کارفرما بسازند اما هر از گاهی یک تهدید از جانب پیمانکار ایجاد می شود که جدی نیست و ما اکنون روابط خوبی با کارفرما داریم و با همفکری به دنبال این هستیم تا کار را جلو ببریم.

در بحث قراردادهایی که شما دارید آیا صندوق توسعه ملی و صندوق انرژی نیز با شما همکاری می کنند؟

ما نیز این بحث را دنبال می کنیم تا از آن طریق نیز کمک های مالی را جذب کنیم و از ظرفیت صندوق توسعه ملی بتوانیم استفاده کنیم به این صورت که ابتدا باید از صندوق درخواست اعتبار کنیم و پس از تصویب این اعتبار از طریق بانک عامل جذب می شود و ما باید ایجاد ضمانت کنیم برای بانک و نکته ای که وجود دارد این است که برخی از بانک های کشور ظرفیت عاملیت محدودی دارند مثلا یک بانک تنها ۵۰۰ میلیون دلار می تواند عاملیت بپذیرد و یا یک

در اختیار کارفرما قرار گیرد آنگاه تاسیسات دریایی تبدیل می شود به یک شرکتی که توانمندی های بالایی دارد و باید فکری برای آینده خود کند به همین دلیل باید به دنبال امکانات و پروژه های بیشتری برای شرکت باشیم

تا از نیروی انسانی و تجهیزات خود بتوانیم حداکثر استفاده را بکنیم. بحث ورود به بازارهای بین المللی یک راه کار است که باید دنبال آن بود و اقداماتی هم در این زمینه شروع شده مانند ورود به کشورهای ونزوئلا و هند ولی چون در حال حاضر حجم کارهای داخلی از اولویت بالایی برخوردار است بنابراین تقریبا نیروهای خود را در بخش داخلی متمرکز کردیم تا بتوانیم طبق زمانبندی کارهای خود را تحویل دهیم. ولی همانطور که گفته شد باید برای آینده فکر کرد. در مورد تأمین مالی نیز باید گفت؛ دیگر کارهای سنتی که در سیستم های پولی و مالی صورت می گرفت امکان پذیر نیست و یا اینکه دیگر با آن درصد اولیه نمی توان جذب سرمایه داشت بنابراین باید به دنبال روش های جدید تأمین مالی باشیم که خوشبختانه اقدامات خوبی در حال انجام است تا خللی در جریان اجرای کار صورت نگیرد. یک بخش دیگری که شرکت در حال ورود به آن است مباحث بالادستی صنعت نفت است که این موارد موجب می شود تا تغییر تشکلات و تغییر نگاه به آینده داشته باشیم. حضور من نیز در اینجا به همین دلیل بود که به این مسائل فکر کنم و راه حل بیابندیشم.

البته این اتفاق جالبی است که بالاخره در این شرکتها که بیشتر جنبه اجرایی و فنی دارند یک کارشناس ارشد اقتصادی در آنجا حضور

ما به عنوان پیمانکار تمام تلاش خود را می کنیم تا قیمت تمام شده را پایین بیاوریم و از طرفی نیز کارفرما باید ما را تأمین مالی کند تا به موقع فعالیت های خود را انجام دهیم

داشته باشد. به نظر می رسد شرکتها کمتر به این مسائل توجه دارند.

به هر صورت این بحث درستی است اما باید اضافه کنم من در مدت فعالیتیم پس از انقلاب در بخش های فنی نیز حضور داشتم و این گونه نیست که بدون آشنایی باشم. محیط شرکت های پیمانکاری به این صورت است که تمام استعدادهای به سمت بخش فنی حرکت می کند و تحویل کارها در موعد مقرر مهم است و از اولویت های شرکت است که البته این موضوع یک بحث مهمی است ولی آنچه که الان می توان مطرح کرد این

برای سوال اول بهتر است از اینجا شروع کنیم، سابقه ای که از شما در ذهن متبادر می شود مربوط به فعالیتتان در وزارت اقتصاد و سازمان امور مالیاتی است بفرمایید که چه شد به شرکت تاسیسات دریایی آمدید؟

من هم شکر می کنم از شما و تلاشی که در صحنه مطبوعات کشور و اطلاع رسانی می کنید به هر ترتیب الان کشور در شرایطی قرار دارد که همه فعالان اقتصادی و افرادی که در بخش های مختلف در حال تلاش هستند چه در صحنه های علمی و چه در صحنه های کاری باید دست به دست هم بدهند تا از این شرایط حساس عبور کنیم. بحث ورود من به شرکت تاسیسات دریایی حدود یک سال و نیم قبل شروع شد اگر چه من با آقای طاهری رفاقت چندین ساله دارم.

ولی از حکم قائم مقامی شما در این شرکت ۳ هفته گذشته ابلاغ شد.

بله، اما حکم مشاور من برای یک سال و نیم گذشته است که در خصوص تأمین مالی و توسعه این شرکت فعالیت هایی را آغاز کردیم و قرار بر این شد که فعالیت ادامه دار باشد تا اینکه در سال های ۸۹ و ۹۰ حجم کار شرکت تاسیسات دریایی به یک باره چندین برابر شد. بنابراین عملا آنچه که موجب آمدن من به شرکت تاسیسات دریایی شد این مسئله بود که بخشی از کارها را برعهده بگیرم و هم اکنون بیشتر مباحث کلان را در این شرکت دنبال می کنم. طبیعتا به مباحث فنی وارد نخواهم شد و تنها مباحث توسعه و کلان را برعهده گرفتم و اگر کمکی از عهده من برآید دریغ نخواهم کرد.

مقداری جزئی تر بفرمایید که منظورتان از مباحث کلان چیست؟

مباحث مربوط به پروژه هایی که اکنون در شرکت وجود دارد و یا پروژه هایی که قرار است شرکت در آینده در اختیار بگیرد. حتما مطلع هستید که هم اکنون این شرکت امکانات بسیار خوبی را برای کشور ایجاد کرده است. اکنون در زمینه هایی وارد می شویم که حتی در گذشته تصور آن ها وجود نداشت به عنوان مثال همین فازهای پارس جنوبی که در اختیار شرکت تاسیسات دریایی است مثال خوبی است شما ببینید در گذشته این فازها در اختیار کدام شرکتها بوده است؟ اما هم اکنون از نظر سطح تکنولوژی در بخش های نرم افزاری و سخت افزاری تاسیسات دریایی به عنوان یک شرکت تراز اول در خاورمیانه مطرح است. باید گفت کار در دریا بسیار متفاوت از سرزمین اصلی و خاکی است به طوری که در سرزمین اصلی و خاکی تجارب بسیار خوبی در صنعت نفت داریم اما در قسمت دریا کارهای زیادی است که باید انجام دهیم. هم اکنون همه مسئله ای که شرکت برعهده من قرار داده است تنها مسائل تأمین مالی نیست مثلا خرید تجهیزات در شرایط تحریم مسائل پیچیده خود را دارد مانند سازماندهی و نحوه واردات این تجهیزات که هم اکنون صورت می گیرد. نکته بعد آن است که پروژه های مختلف پارس جنوبی را انجام می دهیم و طبیعتا اولویت اول ما اتمام این پروژه ها در زمان تعیین شده است ولی برخی از پروژه های ما ممکن است که در سال جاری و یا نهایتا سال آینده به اتمام رسیده و